Adran Gwaith a Phensiynau

Ar ôl i chi wneud cais am **Lwfans Cyflogaeth a Chymorth Dull Newydd**

Hawdd i'w Ddarllen

Ein cyfeirnod: **NSESA2ERW**_1022

Cynnwys

1 Cyflwyniad
Tudalen 3

2 Asesiad Gallu i Weithio
Tudalen 5

3 Beth sy'n digwydd yn yr asesiad
Tudalen 9

4 Grwpiau ESA
Tudalen 11

1 Cyflwyniad

Adran Gwaith
a Phensiynau

Mae Lwfans Cyflogaeth a Chymorth Dull Newydd yn fudd-dal gan yr Adran Gwaith a Phensiynau.

ESA
Dull Newydd

Weithiau fe'i gelwir yn **ESA Dull Newydd.**

Os oes gennych salwch, cyflwr iechyd neu anabledd, sy'n golygu na allwch weithio, efallai y gallwch gael ESA Dull Newydd.

Ar ôl i chi wneud cais am ESA Dull Newydd, efallai y bydd angen i chi gymryd rhan mewn Asesiad Gallu i Weithio.

Os byddwch yn gymwys ar ôl eich asesiad, cewch eich rhoi mewn grŵp ESA.

Bydd y wybodaeth hon yn dweud wrthych:

- Beth yw Asesiad Gallu i Weithio
- Am y grwpiau ESA.

I gael rhagor o wybodaeth Hawdd ei Darllen am ESA Dull Newydd, ewch i www.gov.uk

Chwiliwch am **ESA Dull Newydd Hawdd i'w Ddarllen**.

2 Asesiad Gallu i Weithio

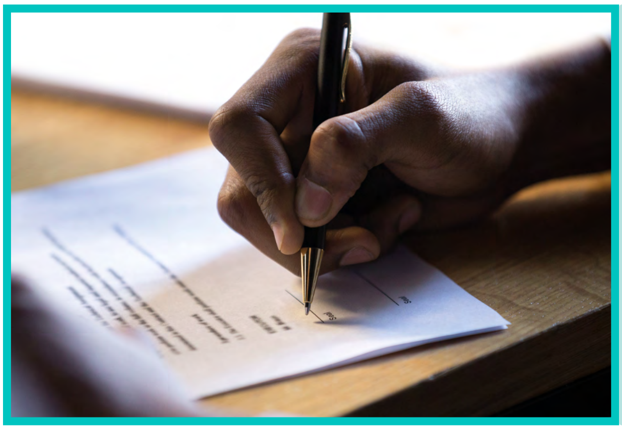

Ar ôl i chi wneud cais am ESA Dull Newydd, fel arfer bydd angen i chi lenwi holiadur.

Rydym yn galw hwn yn **‘Holiadur Gallu i Weithio’**.

Byddwch yn cael llythyr gyda’ch holiadur, yn dweud wrthych beth i’w wneud.

Os ydych yn byw yng Ngogledd Iwerddon, bydd yr holiadur yn wahanol.

I gael rhagor o wybodaeth am ESA Dull Newydd yng Ngogledd Iwerddon, ewch i www.nidirect.gov.uk/articles/employment-and-support-allowance

Anfonwch eich holiadur wedi'i gwblhau atom.

Byddwn yn defnyddio hwn i benderfynu beth fydd yn digwydd nesaf.

Efallai y bydd angen i chi gael asesiad, naill ai wyneb yn wyneb neu dros y ffôn neu fideo.

Pwrpas eich asesiad yw darganfod sut mae eich salwch, cyflwr iechyd neu anabledd yn effeithio arnoch wrth weithio.

Efallai na fydd angen asesiad ar rai pobl os:

- Rydych yn nesáu at ddiwedd eich oes ac yn debygol o fod â 12 mis neu lai i fyw.

- Rydych yn cael Credyd Cynhwysol ac eisoes wedi cwblhau asesiad.

Os gofynnir i chi gael asesiad, gallwch ofyn iddo gael ei recordio.

Os hoffech i'ch asesiad gael ei gofnodi, dywedwch wrth y **Gwasanaeth Cynghori ar Asesiadau Iechyd** cyn gynted â phosibl.

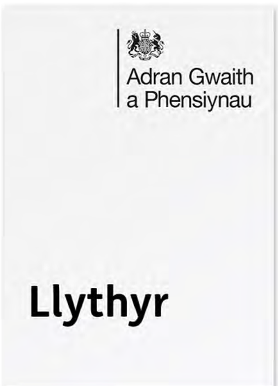

Bydd eu manylion cyswllt yn y llythyr apwyntiad.

3 Beth sy'n digwydd yn yr asesiad

Os gofynnir i chi gael Asesiad Gallu i Weithio, rhaid i chi fynychu.

Gall yr asesiad fod naill ai:

- Yn bersonol mewn canolfan asesu
- Trwy alwad fideo
- Dros y ffôn.

Gallwch gael rhywun arall gyda chi yn ystod eich asesiad. Gallai'r person hwnnw fod yn:

- Gofalwr
- Gweithiwr cymorth
- Ffrind neu ffrind i'r teulu
- Penodai.

I gael rhagor o wybodaeth am fynychu asesiad, ewch i www.gov.uk/government/publications/attending-a-face-to-face-health-assessment-during-covid-19.cy

Dywedwch wrth y Gwasanaeth Cynghori ar Asesiadau Iechyd cyn gynted â phosibl os hoffech ddod â rhywun arall i'ch apwyntiad.

Yn ystod yr asesiad, gofynnir cwestiynau i chi am eich cyflwr iechyd neu anabledd.

Bydd eich atebion yn ein helpu i benderfynu:

- Os gallwch gael neu os na allwch gael ESA Dull Newydd
- Ym mha grŵp ESA y dylech fod, os gallwch ei gael.

4 Grwpiau ESA

Os bydd eich cais ESA Dull Newydd yn llwyddiannus, cewch eich rhoi mewn grŵp. Bydd y grŵp naill ai'n:

- Grŵp gweithgareddau sy'n cysylltiedig â gwaith
- Grŵp cymorth.

Grŵp gweithgareddau sy'n gysylltiedig â gwaith

Byddwch yn y grŵp gweithgaredd cysylltiedig â gwaith os na allwch weithio nawr, ond y gallwch ddechrau paratoi i weithio rywbryd yn y dyfodol.

canolfanbydgwaith

Adran Gwaith
a Phensiynau

Byddwch yn cael cyfweliadau rheolaidd gydag anogwr gwaith yn eich swyddfa Canolfan Byd Gwaith leol.

Bydd eich anogwr gwaith yn eich helpu i:

- Gwella’ch sgiliau
- Eich paratoi ar gyfer mynd yn ôl i’r gwaith.

Gallai hyn gynnwys hyfforddiant neu sut i ysgrifennu CV.

Mae angen i chi fynychu’r cyfweliadau hyn, neu efallai y bydd eich taliad budd-dal yn cael ei leihau.

Gelwir y gostyngiad hwn yn **sancsiwn**.

I gael rhagor o wybodaeth am sancsiynau, ewch i www.gov.uk/guidance/new-style-employment-and-support-allowance.cy#os-ydych-yn-derbyn-sancsiwn

Grŵp Cefnogi

Byddwch yn y grŵp cymorth os yw eich anabledd neu gyflwr iechyd yn cyfyngu'n ddifrifol ar eich gallu i weithio.

Ni fydd yn rhaid i chi ddechrau paratoi ar gyfer gwaith yn y dyfodol.

Hefyd ni fydd gennych:

- Cyfweliadau rheolaidd gydag anogwr gwaith oni bai eich bod yn gofyn amdanynt
- Cyrsiau hyfforddi oni bai eich bod yn dymuno.

I gael rhagor o wybodaeth am ESA Dull Newydd, ewch i www.gov.uk/guidance/new-style-employment-and-support-allowance.cy